

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka (przewodniczący)

SSN Józef Iwulski

SSN Romualda Spyt (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania I. J.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w Ł.
o zwrot nienależnie pobranych świadczeń rentowych,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 17 maja 2023 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z dnia 30 listopada 2020 r., sygn. akt III AUa 650/20,

oddala skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 stycznia 2020 r. Sąd Okręgowy w Sieradzu zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziału w Ł. z dnia 12 listopada 2019 r. i zobowiązał organ rentowy do odstąpienia od żądania zwrotu należności z tytułu odsetek naliczonych na dzień zgłoszenia wniosku, tj. 20 czerwca 2018 r. od nienależnie pobranych przez I. J. świadczeń z funduszu rentowego określonych decyzją z 8 stycznia 2018 r. w kwocie 37.069,20 zł.

W sprawie ustalono, że prawomocnym wyrokiem z 20 października 2006 r. ,w sprawie [...], wydanym przez Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli, I. J. został skazany za to, że w okresie od maja 2000 r. do czerwca 2002 r. w Z., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru wprowadził w błąd Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. co do legalności przyznania i zasadności wypłaty dla niego świadczenia rentowego w ten sposób, że nie zachował przyjętej procedury dotyczącej ubiegania się o przyznanie świadczenia rentowego, a tym uzyskał nieprawdziwe zaświadczenie o stanie zdrowia z 6 kwietnia 2000 r. wystawione przez lek. med. X. Y. oraz z dnia 23 marca 2000 r. wystawione przez lek. med. X. Y. 2 bez badania i dokumentacji źródłowej medycznej, nie był na komisji lekarskiej przyznającej świadczenie, spowodował dokonanie zmiany w systemie komputerowym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych czasokresu przyznania renty i tym samym, posiadając świadomość, że uzyskane świadczenie rentowe zostało przyznane w sposób bezprawny, doprowadził Zakład Ubezpieczeń Społecznych do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w łącznej kwocie netto 18.965,02 zł, działając na szkodę Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Wyrokiem tym warunkowo zawieszono orzeczoną karę pozbawienia wolności na okres próby 5 lat oraz zobowiązano I. J. do naprawienia szkody przez zapłatę na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych kwoty 18.965,02 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 30 czerwca 2002 r. do dnia zapłaty. Wyrok uprawomocnił się w dniu 27 października 2007 r.

Decyzją z 25 czerwca 2007 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zobowiązał I. J. do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za okres od 1 maja 2000 r. do 30 czerwca 2002 r. w kwocie 23.551,24 i odsetek za okres od 21 lipca 2000 r. do 25 czerwca 2007 r., tj. do dnia wydania decyzji, w kwocie 21,085,60 zł.

Pismem z 18 czerwca 2018 r. I. J. zwrócił się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o odstąpienie od żądania zwrotu „pozostalej kwoty zobowiązania wraz z odsetkami”. Do wniosku dołączono między innymi: oświadczenie o stanie rodzinnym i majątkowym oraz sytuacji materialnej, fakturę VAT z P. S.A., informację z [...] Spółdzielni Mieszkaniowej o wysokości opłat, paragony zakupu środków medycznych, zaświadczenie lekarskie z G. w Ł. z dnia 7

czerwca 2018 r., kartę zleceń na zaopatrzenie w wyroby medyczne dotyczące żony odwołującego się, potwierdzenia wpłat do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Decyzją z 4 lipca 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił odstąpienia od żądania zwrotu należności z tytułu odsetek ustawowych naliczonych na dzień złożenia wniosku, tj. 15 maja 2018 r., od nienależnie pobranych świadczeń określonych decyzją z dnia 8 stycznia 2018 r. w kwocie 3.7208,39 zł.

W dniu 14 sierpnia 2019 r. odwołujący się złożył wniosek o umorzenie odsetek.

I. J. od 12-13 lat spłaca regularnie należność główną. W stosunku do należności głównej i odsetek był zawarty układ ratalny. Należność główna została już spłacona. I. J. jest emerytem, jego emerytura wynosi miesięcznie około 1.100 zł. Żona wnioskodawcy ma 73 lata, pobiera emeryturę w wysokości około 1.400 zł. Żona odwołującego się choruje na raka, co wiąże się z wydatkami.

W ocenie Sądu pierwszej instancji, w niniejszej sprawie zachodzą szczególne okoliczności, uzasadniające odstąpienie od żądania zwrotu należności z tytułu odsetek naliczonych na dzień zgłoszenia wniosku (20 czerwca 2018 r.) od nienależnie pobranych świadczeń z funduszu rentowego, określonych decyzją z 8 stycznia 2018 r. w kwocie 37.069,20 zł.

Sąd podkreślił, że zadłużenie z tytułu odsetek, przekroczyło znacznie należność główną, odwołujący się przez wiele lat regularnie spłacał należność główną. Obecnie odwołujący się znajduje się w trudnej sytuacji materialnej i losowej - ma 71 lat, a jego żona 73 lata. Małżonkowie utrzymują się z niewysokich emerytur. Żona odwołującego się jest poważnie chora, generuje to dodatkowe koszty związane z leczeniem. Zdaniem Sądu, dalsza spłata odsetek stanowi realne obciążenie dla budżetu rodzinnego odwołującego się. Zdaniem Sądu, właśnie te okoliczności, kwalifikują do odstąpienia od żądania zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń w postaci odsetek.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, wyrokiem z dnia 30 listopada 2020 r., zmienił zaskarżony przez organ rentowy wyrok Sądu Okręgowego i oddalił odwołanie od wskazanej na wstępie decyzji.

Sąd Apelacyjny wskazał, że Sąd pierwszej instancji zasadniczo prawidłowo ustalił najistotniejsze okoliczności faktyczne dotyczące sytuacji rodzinnej i majątkowej I. J., choć ustalenia dotyczące wysokości pobieranego świadczenia

emerytalnego i aktualnej sytuacji wnioskodawcy nie są pełne. Podkreślił, że I. J. domagał się już odstąpienia od żądania zwrotu należności głównej z tytułu nienależnie pobranych świadczeń określonych decyzją z dnia 8 stycznia 2018 r. Odwołanie zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Sieradzu z dnia 9 stycznia 2019 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił apelację wnioskodawcy w sprawie III AUa 440/19. Z poczynionych w tamtej sprawie szczegółowych ustaleń faktycznych wynikało, że emerytura wnioskodawcy wynosi miesięcznie 2.220 zł netto a żony 1.600 zł. Małżonkowie nie mają na utrzymaniu małoletnich dzieci, mieszkają w bloku, w mieszkaniu, które jest własnością córki. Odwołujący się dorywczo pracuje fizycznie. I. J. ma samochód [...], który ma ponad 20 lat. Około 7-10 lat temu rozpoznano u odwołującego się niezłośliwy nowotwór płuc. Odwołujący się z uwagi na problemy z kręgosłupem przechodzi rehabilitację. Żona jest leczona chemioterapią i radioterapią, co będzie trwało co najmniej 6 tygodni; co drugi dzień ma wlew chemii, tego samego dnia jest radioterapia. Prawdopodobnie będzie konieczny zabieg operacyjny. Do chwili obecnej odwołujący się spłaca należności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w związku z zawartymi umowami o rozłożenie zadłużenia na raty; dotychczas zapłacił 14.500 zł. Oprócz zobowiązania wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, spłacanego w ratach po 300 zł miesięcznie, I. J. spłaca także zadłużenie wobec banku w kwotach po 1.072,70 zł miesięcznie. Miesięczne wydatki rodziny odwołującego się wynoszą: z tytułu czynszu - 182 zł, z tytułu opłat eksploatacyjnych - 439 zł, z tytułu kosztów leczenia - 400 zł. Dochód odwołującego się za 2017 r. wyniósł 32.210,92 zł. Sąd Okręgowy nie ustalił, czy sytuacja odwołującego się przez rok uległa jakiegokolwiek zmianie. Z dokumentacji organu rentowego takiego wniosku wysnuć nie można.

Dalej Sąd Apelacyjny wywiódł, że poza sporem jest, że I. J. pobrał nienależne świadczenie w rozumieniu art. 138 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2022 r., poz. 504 ze zm.; dalej ustawa emerytalna) i jest zobowiązany do jego zwrotu w myśl art. 138 ust. 1 tej ustawy. Przepis art. 138 ust. 6 tej ustawy uprawnia organ rentowy do odstąpienia od żądania zwrotu należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń, jeżeli zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności, które powinny być oceniane przede wszystkim na podstawie okoliczności istniejących w

dacie wniosku oraz w dacie decyzji. Ani ustawa emerytalna, ani ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych, która w art. 84 ust. 8 pkt 1 przewiduje analogiczną instytucję odstąpienia od żądania zwrotu nienależnie pobranego świadczenia, nie zawierają definicji pojęcia „szczególnie uzasadnionych okoliczności”. Sąd podkreślił, że zwroty ocenne pozostawiają pewną swobodę w ich wykładni, choć swoboda nie oznacza zupełnej dowolności interpretacyjnej, natomiast przepis o charakterze wyjątkowym nie powinien być wykładany rozszerzające. Skoro zatem w omawianej normie ustawodawca nie posłużył się pojęciem „uzasadnionych okoliczności”, ale okoliczności „szczególnie” uzasadnionych, to użycie owego kwantyfikatora nie pozostawia wątpliwości, że sytuacja osoby zobowiązanej do zwrotu musi być wyjątkowo trudna, czyli taka, gdy przede wszystkim ze względu na stan zdrowia, brak pracy, tragiczne zdarzenie losowe osoba zobowiązana znalazła się w takiej sytuacji, że zwrot nienależnego świadczenia praktycznie uniemożliwi jej egzystencję.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, organ rentowy zasadnie nie dopatrył się okoliczności na tyle wyjątkowych, aby przypadek ten uznać za szczególnie uzasadniony w rozumieniu art. 138 ust. 6 ustawy emerytalnej. Odwołującemu się, po pokryciu stałych wydatków, pozostaje kwota rzędu 1.400 zł, co pozwala na spłatę zadłużenia dotyczącego odsetek, po rozłożeniu na raty. W przypadku, gdy dochody pozwalają na spłatę odsetek, odpada argument trudnej sytuacji materialnej. Wiek odwołującego się i jego żony, choroba żony są ważne, lecz same nie wystarczają do przyjęcia, że w sprawie jest spełniona przesłanka szczególnych okoliczności z przepisów art. 138 ust. 6 ustawy o emerytalnej. W ocenie Sądu Apelacyjnego, sytuacja finansowa I. J. nie uniemożliwia mu wygospodarowania wolnych środków na spłatę zadłużenia wobec organu rentowego. On i jego żona mają stały dochód w postaci świadczeń emerytalnych (2.224 zł i 1.392 zł netto miesięcznie), a dotychczasowa spłata należności na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w kwocie 300 zł miesięcznie, w wysokości wynikającej z układu ratalnego, przebiegała bez zarzutu i nie stanowiła nadmiernego obciążenia budżetu rodzinnego. Również stan zdrowia odwołującego się „nie wskazuje, iż jest on wyjątkowo ciężki”.

Odwołujący się w skardze kasacyjnej od powyższego wyroku zarzucił:

a) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 138 ust. 6 ustawy z emerytalnej oraz art. 84 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, przez

ich błędną wykładnię i uznanie, że w niniejszej sprawie nie zachodzą szczególne okoliczności, co skutkowało oddaleniem odwołania,

b) naruszenie przepisów postępowania, które to uchybienie miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 382 k.p.c., przez oparcie przez Sąd drugiej instancji swojego merytorycznego orzeczenia na własnym materiale, z pominięciem wyników postępowania dowodowego przeprowadzonego przez Sąd pierwszej instancji (które to uchybienie mogło mieć wpływ na wynik sprawy) i przyjęcie, że odwołującemu się, po spłaceniu zobowiązań, pozostaje kwota 1.400 zł a tym samym nie zachodzą szczególne okoliczności uzasadniające odstępianie od żądania przez organ rentowy należności z tytułu odsetek, gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że po spłaceniu wszystkich zobowiązań i po opłaceniu wydatków związanych z leczeniem żony do dyspozycji pozostaje mu kwota niecałych 300 zł.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i oddalenie apelacji organu rentowego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Łodzi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odnosząc się do zarzutu naruszenia na art. 382 k.p.c., należy zwrócić uwagę, że, zgodnie z tym przepisem, sąd drugiej instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym. Z naruszeniem tego przepisu mamy do czynienia wtedy, gdy sąd drugiej instancji, mimo przeprowadzonego przez siebie postępowania dowodowego, orzekł wyłącznie na podstawie materiału zgromadzonego przed sądem pierwszej instancji albo oparł swoje merytoryczne orzeczenie na własnym materiale, z pominięciem wyników postępowania dowodowego przeprowadzonego przez sąd pierwszej instancji (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z 18 kwietnia 2018 r., II PK 49/17, LEX nr 2540109). Zarzut naruszenia art. 382 k.p.c. w zasadzie nie może stanowić samodzielnego uzasadnienia podstawy kasacyjnej naruszenia prawa procesowego; przepis ten zawiera ogólną dyrektywę kompetencyjną, wyrażającą istotę postępowania apelacyjnego i dlatego konieczne jest wytknięcie przy konstruowaniu tego zarzutu

także innych przepisów normujących postępowanie rozpoznawcze, które sąd drugiej instancji naruszył (por. wyrok Sądu Najwyższego z 16 marca 2018 r., IV CSK 250/17, LEX nr 2521611).

Uregulowanie to nakłada na sąd drugiej instancji obowiązek dokonania ponownie własnych ustaleń, które mogą obejmować ustalenia sądu pierwszej instancji przyjęte za własne albo różnić się od tych już poczynionych, a następnie poddania ich ocenie pod kątem prawa materialnego. Należy też zaznaczyć, że ocena dowodów niezgodna z oczekiwaniami strony nie uzasadnia zarzutu naruszenia art. 382 k.p.c. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2010 r., II UK 98/10, OSNP 2012 nr 1-2, poz. 20).

Skarżący, stawiając zarzut naruszenia art. 382 k.p.c., kontestuje ustalenie Sądu Apelacyjnego, że po pokryciu stałych wydatków, I. J. (i jego żonie) pozostaje do dyspozycji kwota 1.400 zł., twierdząc, że w rzeczywistości jest to kwota około 230 zł.

Jednocześnie skarżący przywołuje szereg (pominiętych w jego ocenie) okoliczności, ale nie wynikają one z podstawy faktycznej wyroku Sądu. Przy czym nie wskazuje materiału dowodowego zgromadzonego przed Sądem pierwszej instancji, z którego miałyby wynikać, że: 1) cała emerytura żony skarżącego w całości jest przeznaczana na wydatki związane z jej leczeniem, 2) czynsz za mieszkanie wynosi 600 zł (a nie 439 zł, jak wynika z ustaleń Sądu pierwszej instancji), 3) żona skarżącego przeszła operację kolana, która nie była refundowana na NFZ, w związku z powyższym I. J. wraz żoną musieli wydać na leczenie kolana około 15.000 zł, a samo leczenie trwało około 1,5 roku, 4) na samo wyżywienie R. J. jest przeznaczana co miesiąc kwota około 1.200 zł, co pochłania całą jej emeryturę, 5) sam dojazd do lekarza do B. to koszt 100 zł. Tak więc w rzeczywistości pod pozorem pominięcia materiału dowodowego zgromadzonego przez Sąd pierwszej instancji, skarżący wskazuje na nowe okoliczności, z których wynikałyby większe wydatki niż ustalone przez Sąd drugiej instancji. Tymczasem, stosownie do art. 398¹³ § 2 k.p.c., w postępowaniu kasacyjnym nie jest dopuszczalne powołanie nowych faktów i dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia.

W związku z powyższym nie można podzielić zarzutu skarżącego, że Sąd drugiej instancji pominął ten zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, z którego wynika, „że po spłaceniu wszystkich zobowiązań i po opłaceniu wydatków związanych z leczeniem żony do dyspozycji pozostaje mu (i żonie) kwota niecałych 300 zł”.

Zgodnie z art. 138 ust. 6 ustawy emerytalnej, organ rentowy może odstąpić od żądania zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń w całości lub w części, zmniejszyć wysokość potrąceń, ustaloną zgodnie z art. 140 ust. 4 pkt 1, lub zawiesić dokonywanie tych potrąceń na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy, jeżeli zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności. To przez pryzmat tego przepisu należy ocenić trafność decyzji organu rentowego zaskarżonej w niniejszym postępowaniu.

Natomiast w myśl powołanego w skardze kasacyjnej art. 84 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, z uwzględnieniem ust. 11; odsetki, z zastrzeżeniem ust. 1a, są naliczane od dnia następującego po dniu wypłaty świadczenia do dnia spłaty. Skoro w sprawie nie ma sporu co do tego, że skarżący pobrał nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, i jest obowiązany do jego zwrotu, to przepis ten nie może zostać naruszony przy ocenie, czy istnieją przesłanki do odstąpienia od żądania zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń. Należy też zwrócić uwagę, że w przypadku pobrania nienależnego świadczenia w postaci renty obowiązek jego zwrotu jest uregulowany w art. 138 ust. 1-5 ustawy emerytalnej.

Warunkiem odstąpienia przez organ rentowy od zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń jest wystąpienie „szczególnie uzasadnionych okoliczności”.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego był wielokrotnie analizowany problem dotyczący przesłanek umorzenia należności funduszu alimentacyjnego, zawierających, podobnie jak art. 138 ust. 6 ustawy emerytalnej (także w art. 84 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), klauzulę generalną dotyczącą „szczególnie uzasadnionego przypadku” (zob. art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych; jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 111 ze zm.). Przyjmuje się, że za przypadki szczególnie uzasadnione, związane

z sytuacją zdrowotną lub rodzinną zobowiązanego, które umożliwiają poddanie kontroli sądowej umorzenie należności zlikwidowanego funduszu alimentacyjnego, należy uznać – niezależne od zobowiązanego alimentacyjnie – sytuacje losowe lub nadzwyczajne, które sprawiają, że nie jest on w stanie na bieżąco ani w dającej się przewidzieć perspektywie, regulować obarczających go zaległości alimentacyjnych bez uszczerbku dla jego zdrowia oraz naruszenia istotnych dóbr najbliższych członków jego rodziny. Alimentacyjnie zobowiązany, który posiada realne możliwości choćby częściowej lub rozłożonej w czasie spłaty długów alimentacyjnych, nie powinien być premiowany umorzeniem należności zlikwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu biernej postawy lub bezzasadnego oczekiwania, że jego długi alimentacyjne zostaną umorzone kosztem stron lub innych uczestników systemu ubezpieczeń społecznych z uszczupleniem funduszy tego systemu (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 6 marca 2007 r., I UK 289/06, LEX nr 936838; z dnia 6 sierpnia 2008 r., II UK 359/07, OSNP 2010 nr 1-2, poz. 18; z dnia 3 lutego 2010 r., I UK 270/09, LEX nr 585729; z dnia 10 listopada 2010 r., I UK 119/10, LEX nr 686798). Nawet legitymowanie się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności nie odpowiada ani nie zawsze wyczerpuje pojęcie szczególnie uzasadnionego przypadku w rozumieniu art. 68 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Jeśli zobowiązany ma możliwość uzyskania środków materialnych na spłatę własnego zadłużenia alimentacyjnego, nie jest to wystarczające do umorzenia długu alimentacyjnego na podstawie art. 68 ust. 1 tej ustawy (wyrok Sądu Najwyższego z 22 czerwca 2015 r., I UK 341/14, LEX nr 1751864).

W orzecznictwie zauważa się także, że wystąpienie szczególnie uzasadnionego przypadku umożliwiającego skorzystanie z dobrodziejstwa umorzenia należności zlikwidowanego funduszu alimentacyjnego zostało poddane ocenie sądu ubezpieczeń społecznych. Podważenie tej oceny w postępowaniu kasacyjnym może nastąpić wyłącznie w przypadku wykazania przez skarżącego, że była ona rażąco nieprawidłowa (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II UK 133/11, LEX nr 1168184).

W podsumowaniu, „szczególnie uzasadnione okoliczności” to takie, które ze względu na sytuację materialną zobowiązanego (związaną także z losowymi, nadzwyczajnymi zdarzeniami, także zdrowotnymi) sprawiają, że spłata zadłużenia

wpędzi spłacającego w ubóstwo niepozwalające na zaspokojenie podstawowych potrzeb egzystencjalnych, przy czym oczywiście kwestie te ustalane są na datę wydania zaskarżonej decyzji, czyli w tej sprawie na dzień 12 listopada 2019 r. (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 9 maja 2019 r., I UK 60/18, LEX nr 2692710; z dnia 20 maja 2004 r., II UK 395/03, OSNP 2005 nr 3, poz. 43 oraz z dnia 7 lutego 2006 r., I UK 154/05, LEX nr 272581).

Sąd Najwyższy, wobec nieskuteczności zarzutu naruszenia art. 382 k.p.c. i będąc związany ustaleniami faktycznymi, podziela stanowisko Sądu drugiej instancji, że pozostała do dyspozycji kwota 1.400 zł pozwala na spłatę zadłużenia choćby w niewielkich ratach miesięcznych, z zastrzeżeniem oczywiście, że nic nie stoi na przeszkodzie złożeniu nowego wniosku o odstąpienie od żądania zwrotu należności z tytułu odsetek w przypadku zmian okoliczności stanowiących przesłanki zastosowania art. 138 ust. 6 ustawy emerytalnej.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na mocy art. 398¹⁴ k.p.c. orzekł jak w sentencji.

[as]

(G.Z.)